

V Nórsku skolaboval predaj áut. Raj elektromobilov o ne zrazu nemá záujem

- CZ24 News | 13. února 2023

NÓRSKO: Ako je možné, že v krajine, ktorá má najvyšší podiel predaja elektrických áut na svete, sa od nich zrazu zákazníci odvrátili? Dôvody sú prozaické. Vlastne také isté ako kdekoľvek inde.

Nórsko už roky udivuje svet masívnym predajom elektromobilov. Kým ešte pred desiatimi rokmi tvorili elektrické autá na celkových registráciách len jedno percento, v roku 2020 to už bolo 54,3 % a vlani zlomili Nóri všetky doterajšie rekordy. V uplynulom roku si v päťmilionovom Nórsku osem z každých desiatich ľudí, kupujúcich nové auto, vybralo elektromobil. Inak povedané – podiel elektrických vozidiel vzrástol v tejto severskej krajine na neskutočných 79,3 percenta. Podobnú paralelu nenájde nikde inde na svete. V januári však došlo k prudkému zlomu, ktorý si Nórsko nepamätá od roku 1962!

V prvom mesiaci tohto roka sa totiž predalo v celej krajine iba 1 860 nových áut, najmenej za 61 rokov, a z nich bolo 1 419 čisto elektrických. V porovnaní s decembrom 2022, keď k zákazníkom putovalo 39 107 nových vozidiel, ide o pokles o 95,4 % a v porovnaní s vlaňajším januárom o 76,6 %. Dôvody sú zrejmé. Nórsko doteraz masívne stimulovalo nákup elektromobilov, a naopak, zdaňovalo nákup áut so spaľovacími motormi. Bolo však zrejmé, že takáto dotačná politika nebude trvať večne, pretože predstavuje obrovskú záťaž pre nórsky rozpočet. Bod zlomu prišiel práve v januári a ukázal, že Nóri sa správajú podobne ako zákazníci na celom svete a že ekonomické faktory sú im bližšie ako tie ekologické. Čo sa teda stalo?

Do minulého roka boli elektromobily v Nórsku oslobodené od 25-percentnej DPH a dane z nákupu či dovozu. Od tohto roku je však DPH späť. Oslobodené sú od nej len elektromobily s cenou do 500 000 nórskeho korún (45 000 €). Navyše sa elektromobilov týka aj nová daň z nákupu, ktorá sa určuje na základe hmotnosti a uplatňuje sa aj bežná cestná daň. Elektromobily v Nórsku stratili okrem toho výhodu oslobodenia od poplatkov na spoplatnených úsekoch ciest. Teraz musia platiť 75 % z ceny diaľničných známok. Bezplatné už nie sú ani trajekty a elektromobily majú obmedzený vstup do pruhov vyhradených pre verejnú dopravu. Kým predtým sa firemné vozidlá tešili veľkorysému zníženiu dane z vozidiel až o 50 %, teraz je to len 20 %.

Táto zmena doslova nafúkla minuloročné predaje, zvlášť tie decembrové, a na druhej strane zmrazila januárové predaje. Bude preto zaujímavé sledovať ďalší vývoj nórskeho trhu, napríklad februárové a marcové registrácie. Nórsko v tom však nie je osamotené. Podobný scenár sa totiž v januári odohral aj v Nemecku, kde sa v porovnaní s decembrom 2022 padli predaje elektromobilov o 83 % – z decembrových 104 325 na januárových 18 100 kusov. Dôvody sú ako cez „kopirák“, i keď zďaleka nie také dramatické. Stačilo, aby sa dotácie na batériové elektromobily s cenou do 40 000 eur znížili z pôvodných 6 000 na 4 500 eur a pri elektromobiloch s cenou do 65 000 eur z 5 000 na 3 000 eur, a trh prakticky zamrzol.

Je jasné, že predaj elektromobilov stimulujú práve dotácie, na ktoré sa kupujúcim elektrických áut skladajú aj tí, čo autá nemajú, alebo nemajú záujem o elektromobily a rozhodnú sa pre klasický pohon či hybridy. To vrhá tieň na budúcnosť elektromobility. Z tohto pohľadu sa javia inak aj optimistické čísla, ktoré hovoria o tom, že vlani sa v EÚ predalo 1 123 778 elektromobilov, čo predstavuje nárast o 28 %. Lenže dve tretiny z toho pripadajú na tri krajiny – Nemecko, Francúzsko a Holandsko. Ak sa tieto štáty rozhodnú skončiť s dotačnými mechanizmami, čo bude čoskoro

nevyhnutné, môžu predaje elektrických áut zamieriť prudko nadol.

ZDROJ: SITA